

Sygn. akt IV Pa 48/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2017r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Jerzy Zalasiński

Sędziowie: SO Katarzyna Antoniak

SO Jacek Witkowski (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2017 r. w Siedlcach

na rozprawie

sprawy z powództwa K. D.

przeciwko Przedsiębiorstwu (...) Sp. z o.o. w S.

o odszkodowanie i inne

na skutek apelacji pozwanego Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w S.

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 16 września 2016r. sygn. akt IV P 684/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I podpunkt b i c i w tym zakresie powództwo oddala;

II. w pozostałej części apelację oddala;

III. odstępuje od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego za obie instancje.

K. A. J. Z. J. W.

Sygn. akt IV Pa 48/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 września 2016r. wydanym w sprawie o sygn. akt IV P 684/12 Sąd Rejonowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych po rozpoznaniu sprawy z powództwa K. D. przeciwko Przedsiębiorstwu (...) sp. z o.o. w S. w punkcie I zasądził od pozwanego Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w S. na rzecz powoda K. D. następujące kwoty: a) 493,85 zł netto tytułem wynagrodzenia za pracę za listopad i grudzień 2012r., z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r. i z odsetkami za opóźnienie w wysokości ustawowej od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty; b) 4.456,36 zł tytułem diet, z ustawowymi odsetkami od dnia 27 stycznia 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. i z odsetkami za opóźnienie w wysokości ustawowej od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty; c) 12.372,06 zł tytułem ryczałtów za noclegi, z ustawowymi odsetkami od dnia 27 stycznia 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. i z odsetkami za opóźnienie w wysokości ustawowej od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty; d) 809,60 zł

brutto tytułem ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, z ustawowymi odsetkami od dnia 1 stycznia 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r. i z odsetkami za opóźnienie w wysokości ustawowej od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty; w punkcie II oddalił powództwo w pozostałym zakresie; w punkcie III umorzył postępowanie w części objętej cofnięciem pozwu; w punkcie IV zasądził od powoda K. D. na rzecz pozwanego Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w S. kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, a w pozostałym zakresie koszty procesu między stronami wzajemnie zniósł; w punkcie V nakazał ściągnąć od pozwanego Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w S. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Siedlcach kwotę 585,59 zł tytułem kosztów sporządzenia opinii przez biegłego księgowego i w pozostałym zakresie koszty te przejął na rachunek Skarbu Państwa; w punkcie VI wyrokowi w punkcie pierwszym nadał rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 1.290,75 zł.

Rozstrzygnięcie to było wynikiem następujących ustaleń i rozważań Sądu Rejonowego:

W pozwie wniesionym w dniu 18 grudnia 2012 r. przeciwko Przedsiębiorstwu (...) Sp. z o. o. w S. powód K. D. zakwestionował rozwiązanie z nim przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia, wniósł o zasądzenie na jego rzecz wynagrodzenia za listopad i grudzień 2012 r. oraz wynagrodzenia za czas zwolnienia lekarskiego. W piśmie procesowym wniesionym w dniu 28 grudnia 2012 r. powód sprecyzował, że domaga się od pozwanego zaległego wynagrodzenia łącznie w kwocie 2.501,82 zł, a także diet i delegacji w wysokości 15.000 zł.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W pismach procesowych z dnia 21 stycznia 2013 r. powód wskazał, że domaga się od pozwanego również odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia w wysokości 3.750 zł oraz wniósł dodatkowo o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego ryczałtu za noclegi, kwoty jednak nie podając, a także ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w kwocie 1.000 zł z ustawowymi odsetkami, nadto wnosząc o zasądzenie kosztów procesu. W piśmie procesowym z dnia 16 lutego 2014 r. powód, reprezentowany już przez fachowego pełnomocnika, wskazał że domaga się od pozwanego diet za podróże służbowe w kwocie 15.000 zł, wynagrodzenia za listopad i grudzień 2012 r. w kwocie 3.000 zł brutto, ekwiwalentu za niewykorzystany urlop w kwocie 1.000 zł, wszystko z ustawowymi odsetkami od dnia 18 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty, wnosząc także o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego. Ostatecznie powód domagał się łącznie kwoty 5.466,36 zł tytułem diet, 12.372,06 zł tytułem ryczałtu za noclegi, 2.172,26 zł brutto tytułem zaległego wynagrodzenia za pracę za listopad i grudzień 2012 r., 809,60 zł brutto tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, wszystko z ustawowymi odsetkami od dnia 1 stycznia 2013 r. do dnia zapłaty. Na rozprawie powód podtrzymał nadto swoje żądanie zasądzenia odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę.

Sąd Rejonowy ustalił, że K. D. od 1 października 2012 r. był pracownikiem Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o. o. w S. zatrudnionym na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony na stanowisku kierowcy, w pełnym wymiarze czasu pracy. Na wynagrodzenie powoda składało się wynagrodzenie za pracę w wysokości 1.500 zł brutto, ryczałt za pracę w godzinach nadliczbowych w kwocie 100 zł brutto oraz ryczałt za pracę w porze nocnej w kwocie 100 zł brutto. Jako kierowca samochodu ciężarowego powód wykonywał przewozy krajowe i zagraniczne. Powód, zgodnie z regulaminem pracy, otrzymywał diety za podróże służbowe, na którą to okoliczność podpisywał dokumenty rozliczenia delegacji. W okresie zatrudnienia otrzymywał należności ze stosunku pracy w formie przelewów na konto bankowe oraz w gotówce. Powód otrzymywał od pracodawcy zaliczki na wydatki w podróży, w szczególności na opłaty za autostrady, winiety, parkingi. W trasie prowadził kartę drogową, w której notował w szczególności miejsce i datę wyjazdu w trasę, miejsce docelowe i datę przybycia, datę powrotu, zużycie paliwa, stan licznika. W karcie drogowej powód kwitował również odbiór zaliczek na wydatki w podróży i na rewersie tej karty je rozliczał. Kartę drogową wraz z innymi dokumentami dotyczącymi wyjazdu powód po powrocie z danej trasy przedkładał pracodawcy. W razie pozostania części służbowych pieniędzy z danej trasy, były one przesuwane na kolejną, a w razie ich nierozliczenia przez pracownika były potrącane z diet. Podczas podróży powód noclegi spędzał w kabinie samochodu, ale nie otrzymywał od pozwanego ryczałtu za noclegi. Po powrocie z ostatniej podróży służbowej powód nie rozliczył się z pracodawcą z udzielonych mu zaliczek na wydatki w kwotach 261,32 euro oraz 87,50 złotych.

W okresie zatrudnienia u pozwanego K. D. nie korzystał z urlopu wypoczynkowego. Pracodawca urlopy wypoczynkowe powoda rozliczał w ten sposób, że zaliczał na ten poczet wszystkie dni, które powód po powrocie z trasy spędził w oczekiwaniu na następną, bez wniosku powoda, jego wiedzy o tym i zgody na to.

Z wynagrodzenia za pracę za listopad i grudzień 2012 r. pracodawca potrącił powodowi bez jego wiedzy i zgody kwotę 6.495,44 złotych tytułem tzw. przepału paliwa i kosztów naprawy powypadkowej auta oraz 427,65 zł tytułem kosztów prowadzenia rozmów prywatnych ze służbowego telefonu, na okoliczność czego wystawił powodowi noty obciążeniowe nr 1/12/2012 z dnia 28 grudnia 2012 r., nr 2/12/2012 z dnia 28 grudnia 2012 r. oraz faktury VAT nr (...) z dnia 14 grudnia 2012 r., nr (...) i nr (...) z dnia 13 grudnia 2012 r., nr (...) z dnia 11 grudnia 2012 r. i nr (...) z dnia 15 grudnia 2012 r., nr (...) z dnia 29 grudnia 2012 r.

W dniu 7 grudnia 2012 r. K. D. po powrocie z trasy na Ukrainę dokonał przywłaszczenia na szkodę swojego pracodawcy powierzonych mu pieniędzy w kwocie 2.050 euro, pochodzących z zapłaty za usługę transportową wykonaną przez pozwaną spółkę na rzecz firmy (...) Ukraine Ltd. Za czyn ten K. D. został prawomocnie skazany przez Sąd Rejonowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 1 września 2014 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby, zobowiązany do naprawienia pozwanej spółce wyrządzonej jej szkody poprzez zapłatę równowartości w złotych przywłaszczonej sumy oraz obciążony kosztami sądowymi i kosztami zastępstwa procesowego.

W dniu 7 grudnia 2012 r. pracodawca rozwiązał z powodem umowę o pracę bez wypowiedzenia, na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 kp, jako przyczynę wskazując kradzież pieniędzy za transport towaru na trasie Francja-Ukraina w kwocie 2.050 euro jakie otrzymał po rozładunku towaru w D. od firmy (...), kradzież przewodów rozruchowych na kwotę 800 zł będących na wyposażeniu samochodu (...), niezwrócenie pobranej zaliczki na wyjazd do D. w kwocie 261,32 euro i 87,50 zł, zniszczenie w postaci rozbicia pojazdów (...) i nowej naczepy S. W. (...) wskutek niedostosowania należytej szybkości w stosunku do istniejących warunków atmosferycznych, kradzież telefonu komórkowego formy oraz tarcz tachografu. Pismo z rozwiązaniem umowy o pracę powód odebrał w dniu 12 grudnia 2012 r.

Wysokość należności ze stosunku pracy za okres zatrudnienia powoda, których pracodawca nie wypłacił K. D. wynosi: 493,85 złotych netto tytułem wynagrodzenia za pracę, 4.456,36 złotych tytułem diet, 12.372,06 złotych tytułem ryczałtów za noclegi, 809,60 złotych brutto tytułem ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uznał powództwo K. D. za częściowo uzasadnione.

Roszczenie powoda o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę według Sądu Rejonowego nie miało uzasadnionych podstaw. Jako przyczyny rozwiązania z powodem umowy o pracę pozwany wskazał kradzież pieniędzy za transport towaru na trasie Francja-Ukraina w kwocie 2.050 euro, jakie otrzymał po rozładunku towaru w D. od firmy (...), kradzież przewodów rozruchowych na kwotę 800 zł będących na wyposażeniu samochodu (...), niezwrócenie pobranej zaliczki na wyjazd do D. w kwocie 261,32 euro i 87,50 zł, zniszczenie w postaci rozbicia pojazdów (...) i nowej naczepy S. W. (...) wskutek niedostosowania należytej szybkości w stosunku do istniejących warunków atmosferycznych, kradzież telefonu komórkowego formy oraz tarcz tachografu. Spośród przywołanych przyczyn prawdziwy okazał się zarzut kradzieży pieniędzy za transport towaru na trasie Francja-Ukraina w kwocie 2.050 euro, jakie otrzymał po rozładunku towaru w D.. Okoliczności tych dowodzą dowody zebrane w aktach sprawy II K 202/14 Sądu Rejonowego w Siedlcach i wydany w tej sprawie prawomocny wyrok skazujący z dnia 1 września 2014 r. Zgodnie zaś z art. 11 kpc, ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym. Sąd karny w sprawie II K 202/14 ustalił, że w dniu 7 grudnia 2012 r. K. D. po powrocie z trasy na Ukrainę dokonał przywłaszczenia na szkodę swojego pracodawcy powierzonych mu pieniędzy w kwocie 2.050 euro, pochodzących z zapłaty za usługę transportową wykonaną przez pozwaną spółkę na rzecz firmy (...) Ukraine Ltd. Za czyn ten K. D. został prawomocnie skazany przez Sąd Rejonowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 1 września 2014 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby, zobowiązany do naprawienia pozwanej spółce wyrządzonej jej szkody poprzez

zapłatę równowartości w złotych przywłaszczonej sumy oraz obciążony kosztami sądowymi i kosztami zastępstwa procesowego.

Powołując się na treść art. 52 § 1 kp stwierdził, iż decyzja pozwanego pracodawcy o rozwiązaniu z K. D. umowy o pracę w trybie bez wypowiedzenia z winy pracownika była adekwatna do okoliczności zarzucanego mu czynu oraz jego ciężaru gatunkowego. Jak ustalono w procesie karnym K. D. dopuścił się przywłaszczenia mienia na szkodę pracodawcy, jego wina w tym zakresie ma charakter umyślny i towarzyszył mu w tym zachowaniu zamiar bezpośredni. Wiedział bowiem, że jego postępowanie narusza podstawowe obowiązki pracownicze, a mimo to dążył do tego, aby tak się stało i tak zrobił. Sąd Rejonowy doszedł więc do przekonania, że zawarta w piśmie rozwiązującym z powodem K. D. stosunek pracy podstawa, w świetle poczynionych w postępowaniu karnym ustaleń faktycznych, jest uzasadniona, a działaniu powoda można przypisać rażące naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych. Konsekwencją tego rozwiązanie z powodem umowy o pracę w trybie art. 52 § 1 pkt 1 kp, tj. bez wypowiedzenia, należy uznać za zgodne z prawem.

Jeśli zaś chodzi o roszczenie powoda o wynagrodzenie za pracę za miesiące listopad i grudzień 2012 r., to okazało się ono uzasadnione tylko częściowo. Niewątpliwie powodowi przysługiwało wynagrodzenie za pracę za ten okres i jego wysokość biegła księgowa wyliczyła na kwotę 2.172,26 zł brutto, tj. 1.661,44 zł netto. Jak jednak wynika z zebranych w sprawie dokumentów powód nie rozliczył się z pracodawcą z udzielonych mu zaliczek w kwocie 261,32 euro oraz 87,50 złotych. Odnośnie sumy wyrażonej w euro, to według kursu NBP z dnia powrotu z tej podróży, czyli 7 grudnia 2012 r. 4,1332 daje to kwotę 1.080,09 zł, a zatem łącznie 1.176,59 zł. Taką też kwotę pozwany, zgodnie z art. 87 § 1 pkt 3 kp mógł potrącić powodowi z wynagrodzenia za pracę nawet bez jego zgody. Po sprowadzeniu kwoty brutto wynagrodzenia do kwoty netto (tak, aby można to było rozliczyć) do dopłaty na rzecz powoda pozostała kwota 493,85 zł, z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2013 r., a następnie z odsetkami za opóźnienie w wysokości ustawowej do dnia zapłaty, zgodnie z art. 85 § 2 kp i art. 481 § 1 kc w zw. z art. 300 kp.

Jeśli chodzi o roszczenia powoda o diety i ryczałty za noclegi, to obejmują one okres po dniu 3 kwietnia 2010 r., a ich podstawę prawną stanowi (wprowadzony w tej dacie) przepis art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (j. t. Dz. U. z 2012 r., poz. 1155), zgodnie z treścią którego kierowcy w podróży służbowej, przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem tego zadania służbowego, ustalane na zasadach określonych w przepisach art. 77⁵ § 3-5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, odsyłający wprost do wyżej wymienionych przepisów, a co za tym idzie również do obowiązującego w czasie zatrudnienia powoda rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalenia należności przysługujących w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. z 2002 r. nr 236, poz. 1991). Powołując się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2013r., II PK 296/12, Sąd Rejonowy wskazał, że pracę powoda jako kierowcy transportu międzynarodowego należy więc zakwalifikować jako podróż służbową w ustawowym rozumieniu przepisów art. 77⁵ § 1 kp. Powyższe oznacza, że można bezpośrednio stosować do niego przepisy o podróżach służbowych i zasądzać koszty diet i noclegów na podstawie rozporządzenia w sprawie należności z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju w zw. z art. 77⁵ § 5 kp.

Roszczenia powoda o diety oceniono jako uzasadnione. Pozwany stał na stanowisku, że wypłacił powodowi wszystkie należności z tytułu diet, a jako podstawę ich wyliczenia przyjął przejechane przez pracownika w danej trasie kilometry i dokonał ich przemnożenia przez ustaloną przez siebie w regulaminie wynagradzania stawkę 35 groszy za kilometr, co dało kwoty wypłacone z tego tytułu powodowi. Ten zaś stał na stanowisku, że diety powinny być mu wypłacone na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalenia należności przysługujących w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju. Zdaniem Sądu Rejonowego trafne jest stanowisko prezentowane przez powoda, gdyż regulacja pozwanego wprowadzona regulaminem wynagradzania, zgodnie z którą przy naliczaniu diet miała obowiązywać stawka kilometrowa w wysokości 35 groszy jest niezgodna z prawem, a tym samym bezwzględnie nieważna. Wyliczenia należnych powodowi diet dokonano, tak jak również postulowała strona pozwana w jednym

z pism procesowych w oparciu o rozporządzenie z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalenia należności przysługujących w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju w powiązaniu z art. 77⁵ 4 kp, zgodnie z którym postanowienia układu zbiorowego pracy, regulaminu wynagradzania lub umowy o pracę nie mogą ustalać diety za dobę podróży służbowej na obszarze kraju oraz poza granicami kraju w wysokości niższej niż dieta z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju. W tym zakresie Sąd Rejonowy oparł się na opinii biegłej księgowej, która dokonała weryfikacji prawidłowości wypłaconych powodowi diet za podróże służbowe dochodząc do wniosku, że diety naliczone powodowi przez pracodawcę za cały okres zatrudnienia i których odbiór pokwitował wynoszą 14.035,00 zł, zaś powinny wynosić 18.491,36 zł. Różnica, tj. 4.456,36 zł została zasądzona od pozwanego na rzecz powoda.

Wracając do rozliczeń podróży służbowych powoda, w części dotyczącej ryczałtu za noclegi, paragraf 9 przywoływanego wyżej rozporządzenia stanowi w ust. 1, że za nocleg przysługuje pracownikowi zwrot kosztów w wysokości stwierdzonej rachunkiem hotelowym, w granicach ustalonego na ten cel limitu określonego w załączniku do rozporządzenia. W razie nieprzedłożenia rachunku za nocleg, pracownikowi przysługuje ryczałt w wysokości 25% limitu, o którym mowa w ust. 1. Ryczałt ten nie przysługuje za czas przejazdu (ust. 2). Przepisów tych nie stosuje się, jeżeli pracodawca lub strona zagraniczna zapewnia pracownikowi bezpłatny nocleg (ust. 4).

Sąd Rejonowy podzielił stanowisko, zgodnie z którym umożliwienie przez pracodawcę kierowcy w transporcie międzynarodowym spania w kabinie samochodu ciężarowego, nawet przystosowanej do takich celów, nie stanowi zapewnienia pracownikowi bezpłatnego noclegu w rozumieniu przepisu § 9 ust. 4 rozporządzenia w sprawie należności z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (uchwała składu Siedmiu Sędziów SN z dnia 12 czerwca 2014 roku, II PZP 1/14, Lex nr 1469181 oraz wyrok SN z dnia 10 września 2013 r., I PK 71/13, Lex nr 1427710).

W rozporządzeniu z dnia 19 grudnia 2002 r. wskazano, że za nocleg podczas podróży zagranicznej pracownikowi przysługuje zwrot kosztów w wysokości stwierdzonej rachunkiem, w granicach limitu określonego w poszczególnych państwach w załączniku do rozporządzenia. Poniesienie określonych kosztów jest więc wymagane, gdy pracownik ubiega się o pełny, choć ograniczony wysokością limitu, zwrot kosztów noclegu na podstawie rachunku, który na tę okoliczność przedkłada. Poniesienie kosztów dokumentuje wówczas przedmiotowy rachunek. Kiedy zaś pracownik nie przedłoży rachunku za nocleg i to bez względu na tego przyczynę, przysługuje mu jedynie ryczałt, w wysokości ograniczonej do 25% ustalonego limitu. W tym przypadku nie jest istotne czy pracownik poniósł jakikolwiek koszt, czy też nie. Pracodawca jest zwolniony z badania tej okoliczności, ale wypłaca wówczas pracownikowi tylko ryczałt, który gdyby pracownik korzystał z hotelu, nie musi mu pokryć w takiej sytuacji całości poniesionych kosztów. Jedyną przesłanką do wypłaty pracownikowi ryczałtu jest więc w tego rodzaju okolicznościach tylko odbycie noclegu w podróży służbowej. Istotą ryczałtu jest bowiem oderwanie go od rzeczywistego poniesienia kosztów i ich wysokości. Sąd Rejonowy zasądził zatem od pozwanej spółki na rzecz powoda wyliczoną przez biegłą księgową kwotę ryczałtów za noclegi w wysokości 12.372,06 zł, z ustawowymi odsetkami do dnia 27 stycznia 2014 r., a następnie z odsetkami za opóźnienie w wysokości ustawowej, gdyż po raz pierwszy żądanie ryczałtu za noclegi, podobnie jak diet, powód zawarł w piśmie procesowym doręczonym pełnomocnikowi pozwanego w tej dacie.

Jeśli chodzi o roszczenie powoda o ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy to okazało się ono słuszne. Zgodnie z art. 171 § 1 kp, w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu w całości lub w części z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy pracownikowi przysługuje ekwiwalent pieniężny. Zdaniem Sądu Rejonowego nie do zaakceptowania jest sytuacja, że pracodawca udziela pracownikowi urlopu wypoczynkowego według własnego uznania, w tym znaczeniu, że sam decyduje które dni z okresu zatrudnienia pracownika uważa za świadczenie pracy, a które za urlop wypoczynkowy, przy czym pracownik nic nie wie o takiej praktyce, nie odbiera się od niego jednoznacznej zgody na to i nie ma on wglądu we właściwą ewidencję, a sam takich urlopów nigdy nie planuje. Sąd pierwszej instancji uznał więc, że powód nie składając żadnych oświadczeń woli, pisemnych ani ustnych, których celem byłoby skorzystanie z urlopu wypoczynkowego, z dobrodziejstwa tej instytucji pracowniczej nie korzystał. Pozwany nie wykazał aby dni, które po powrocie z trasy powód spędził w domu nie stanowiły dni ustawowo przewidzianego obowiązkowego odpoczynku kierowcy. Nie ma podstaw do przyjęcia, jak chciałby pozwany,

że powód korzystał z urlopu wypoczynkowego za każdym razem, gdy przebywał w domu po powrocie z trasy i pomimo tego, że nie składał wniosków o udzielenie mu takiego urlopu. Kodeks pracy ściśle określa kiedy pracodawca może udzielić pracownikowi urlopu wypoczynkowego nawet bez wniosku pracownika w tym zakresie i nie mieszczą się w takich przypadkach sytuacje, o których mowa w niniejszej sprawie. Nic nie stało na przeszkodzie aby pracodawca, uważając, że powód ma do wykonania pracę w siedzibie firmy, wezwał go do osobistego stawiennictwa, a nie samowolnie zaliczał to na poczet urlopu wypoczynkowego, gdyż było to dla niego wygodne i korzystne. Poza tym w dniu przebywania powoda w domu nie mógł on swobodnie wykorzystać tego czasu zgodnie ze swoimi potrzebami, gdyż w każdej chwili mógł nadejść telefon od pozwanego z informacją o rychłym wyjeździe w kolejną trasę. Przebywając poza siedzibą przedsiębiorstwa był więc faktycznie w gotowości do pracy, co potwierdzili przesłuchani w sprawie świadkowie – byli kierowcy pozwanego i nie było podstaw aby te dni traktować jako urlop wypoczynkowy powoda, zważywszy dodatkowo na to, że wykonywane przez niego kursy trwały nawet kilka tygodni i przez cały ten czas był on daleko od domu, w rozłące z rodziną, cały ten czas związany z samochodem służbowym pracodawcy. Takiej oceny nie zmienia fakt, że pracodawca za te dni wypłacał mu wynagrodzenie urlopowe, gdyż powód nie miał na to żadnego wpływu.

Tytułem ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy Sąd Rejonowy zasądził więc od pozwanego na rzecz powoda kwotę 809,60 zł brutto obliczoną przez biegłą księgową. Rzeczoną kwotę zasądzono z ustawowymi odsetkami od dnia 1 stycznia 2013 r., a następnie z odsetkami za opóźnienie w wysokości ustawowej do dnia zapłaty, na podstawie art. 481 § 1 kc w zw. z art. 300 kp, tak jak wnosił powód, chociaż jego umowa o pracę rozwiązała się wcześniej, bo z dniem 12 grudnia 2012 r. i z tym dniem ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy powinien zostać wypłacony (wyrok SN z dnia 29 marca 2001 r., I PKN 336/00, OSNP 2003/1/14).

Poza wyżej omówionym zakresem roszczeń powoda, które nadawały się do uwzględnienia mając wystarczające oparcie w okolicznościach faktycznych oraz przepisach prawa, Sąd powództwo K. D. jako pozbawione uzasadnionych podstaw oddalił.

Zbędne było przeprowadzanie dowodów zawnioskowanych przez pełnomocnika pozwanego w piśmie procesowym z dnia 21 lutego 2014 r., tj. przesłuchiwanie świadków na okoliczność ujawnionych podczas przeszukania mieszkania powoda rzeczy oraz oględzin ciągnika siodłowego marki (...) na okoliczność jego wyposażania. W pierwszym przypadku – było to zbędne z uwagi na dowody przeprowadzone w toku postępowania karnego o sygn. akt II K 202/14 i treść zapadłego w tej sprawie skazującego wyroku, o czym była już mowa wyżej. W drugim przypadku – było to zbędne z uwagi na to, że ryczałt za nocleg przysługuje kierowcy niezależnie komfortu wyposażenia kabiny, w której spędzał noclegi podczas podróży służbowych (por. wyrok SN z dnia 10 września 2013 r., I PK 71/13, Lex nr 1427710).

Sąd podzielił wnioski wyrażone w opinii biegłego księgowego, mając na uwadze rangę opinii sporządzonej przez doświadczonego i stałego biegłego z listy biegłych sądowych. Sposób uzasadnienia opinii, tj. umotywowania postawionych przez biegłego wniosków, pozwolił na przejrzyste zapoznanie się z wyrażonym w nich stanowiskiem, a w konsekwencji zrozumienie argumentów wskazujących na słuszność postawionych tez. Opinia ta jest oczywista i nie zawiera skomplikowanych ocen, ani rozważań na wysokim stopniu abstrakcji. Twierdzenia biegłego poparte były bowiem rzeczową, logiczną i spójną argumentacją, pozwalającą na kontrolę zasadności jego stanowiska.

Sąd Rejonowy umorzył postępowanie w zakresie objętym cofnięciem pozwu, bo tak należy pożytywać częściowe ograniczenie powództwa przez powoda. Jednocześnie cofnięcie powództwa należało potraktować jak przegranie sprawy w części objętej cofnięciem, co miało znaczenie przy kwestii rozliczenia kosztów procesu.

Sąd pierwszej instancji zasądził bowiem z tego tytułu od powoda na rzecz pozwanego kwotę 60 zł tytułem kosztów oddalonego powództwa o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę, zgodnie z art. 98 § 1 i 3 kpc oraz § 11 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2003 r., nr 163, poz. 1349 ze zm.). Co do pozostałych roszczeń, na podstawie art. 100 kpc, Sąd zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu. Powód domagał się bowiem łącznie

w ostatnim piśmie procesowym kwoty 20.820,28 zł, przy czym wcześniej jego żądania z tytułu samych diet opiewały na 15.000 zł. Razem więc domagał się 35.820,28 zł. Wygrał kwotę 18.131,87, a więc w przybliżeniu połowę, stąd w tym zakresie koszty procesu wzajemnie zniesiono. Sąd obciążył także pozwanego, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, częścią kosztów związanych ze sporządzeniem opinii przez biegłą księgową, w wysokości 50% tych kosztów, proporcjonalnie do przegranej części sprawy i w pozostałym zakresie koszty te przejął na rachunek Skarbu Państwa uznając, że nie ma uzasadnionych podstaw do obciążania nimi powoda. O rygorze natychmiastowej wykonalności orzeczono na podstawie art. 477² § 1 kpc, nadając go do kwoty 1.290,75 zł wynikającej z zaświadczenia o zarobkach powoda.

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona pozwana Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. w S. zaskarżając go w części, a mianowicie odnośnie rozstrzygnięć zawartych w pkt I, IV, V i VI, i zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 328 § 2 kpc, jak również art. 227 kpc oraz art. 278 kpc oraz brak wnikliwej oceny przez Sąd I instancji zebranego materiału dowodowego, w tym w szczególności dowodów z zeznań świadków M. K., K. M. i J. P., przesłuchania powoda oraz pozwanego w charakterze strony, opinii biegłej sądowej z zakresu księgowości, not obciążeniowych i faktur VAT, oraz dokonanie jego oceny z pominięciem zasad logiki oraz doświadczenia życiowego, co w konsekwencji doprowadziło do nieuzasadnionego przyjęcia, że powód w okresie zatrudnienia u pozwanego nie wykorzystał przysługującego mu urlopu wypoczynkowego, jak również powodowi przysługują skuteczne względem pozwanego roszczenia o ryczałt za noclegi za okres jego zatrudnienia, jak również o zapłatę diet oraz wynagrodzenia za pracę za miesiące: listopad i grudzień 2012r.;

2. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegający na przyjęciu, iż: w okresie zatrudnienia u pozwanego powód nie wykorzystał przysługującego mu urlopu wypoczynkowego; pozwany zaliczał nieobecność powoda w pracy po powrocie z trasy, w trakcie której przebywał on w domu jako urlop wypoczynkowy bez wiedzy powoda o tym i jego zgody; wysokość należności ze stosunku pracy za okres zatrudnienia powoda, których pracodawca nie wypłacił powodowi wynosi 12.372,06 zł tytułem ryczałtów za noclegi, 4.456,36 zł tytułem diet oraz 493,85 zł tytułem wynagrodzenia za pracę za miesiące: listopad i grudzień 2012r. i 809,60 zł tytułem ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie dawał podstaw do takich ustaleń,

3. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

a) art. 171 kpc w zw. z art. 152 i nast. kp, jak również art. 25 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o czasie pracy kierowców poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, które doprowadziło Sąd I instancji do błędnego uznania, że powód w okresie zatrudnienia u pozwanego nie wykorzystał przysługującego mu urlopu wypoczynkowego, w związku z czym przysługuje mu roszczenie o ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy,

b) art. 77⁵ § 3-5 kp w zw. z art. 21a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o czasie pracy kierowców, jak również art. 25 oraz art. 26 w/w ustawy oraz art. 8 ust. 8 rozporządzenia (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) 2135/98, jak również uchylające rozporządzenie Rady (EWG) Nr 3820/85 w zw. z art. 4, 5 i 6 Regulaminu Wynagradzania obowiązującego u pozwanego oraz załącznikiem do tego Regulaminu Wynagradzania w zw. z art. 65 § 1 i 2 kc w zw. z art. 300 kp poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, jak również art. 8 kp oraz art. 405 i nast. kc w zw. z art. 300 kp poprzez ich niezastosowanie, które doprowadziło Sąd I instancji do błędnego uznania, że powodowi przysługuje skuteczne względem pozwanego roszczenie o ryczałt za noclegi za okres jego zatrudnienia,

c) art. 77⁵ § 3-5 kp w zw. z art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców, jak również art. 26 w/w ustawy w zw. z art. 4, 5 i 6 Regulaminu Wynagradzania obowiązującego u pozwanego oraz załącznikiem do tego Regulaminu Wynagradzania w zw. z art. 65 § 1 i 2 kc w zw. z art. 300 kp i art. 18 § 1 i 2 kp poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie,

które doprowadziło Sąd I instancji do błędnego uznania, że powodowi przysługuje skuteczne względem pozwanego roszczenie o zapłatę diet,

d) art. 91 § 1 kp w zw. z art. 498 i nast. kc w zw. z art. 300 kp w zw. z zapisami Regulaminu Pracy obowiązującego u pozwanego pracodawcy oraz art. 124 i nast. kp poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, które doprowadziło Sąd I instancji do błędnego uznania, że dokonane przez pozwanego potrącenie jest w znacznej mierze bezskuteczne i tym samym powodowi przysługuje skuteczne względem pozwanego roszczenie o wynagrodzenie za pracę za miesiące listopad i grudzień 2012r.

Wskazując na powyższe zarzuty wniesiono o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa w tej części, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji, a także zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów z tytułu zastępstwa procesowego za obie instancje, a w razie przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji – o pozostawienie mu rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie dawała podstaw do zmiany zaskarżonego wyroku, a zawarte w niej zarzuty apelacyjne nie podważały rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego. Zaskarżony wyrok podlegał zmianie w zakresie zasądzonego roszczenia o zapłatę diet i ryczałtów za noclegi, wobec treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016r., sygn. akt K 11/15 (OTK Seria A 2016, poz. 93, Dz.U. 2016, poz. 2206; Legalis nr 1532913). W dacie wyrokowania rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji było prawidłowe. Sąd dokonał ustaleń w oparciu o dowody z dokumentów, zeznań świadków, opinii biegłej księgowej oraz wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach z dnia 1 września 2014r. w sprawie II K 202/14 i Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 22 grudnia 2014r. w sprawie II Ka 619/14, uznając, że roszczenia powoda ze stosunku pracy łączącego go z pozwanym Przedsiębiorstwem (...) sp. z o.o. w S. w postaci wynagrodzenia za pracę za listopad i grudzień 2012r., z tytułu diet i ryczałtów za noclegi oraz ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy były uzasadnione w wysokościach ujętych w sentencji zaskarżonego wyroku z dnia 16 września 2016r. Podstawą rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego była opinia biegłej z zakresu księgowości, która w opinii głównej i opiniach uzupełniających wyraźnie wskazała, z czego wynika wysokość należności ze stosunku pracy za okres zatrudnienia powoda, których pracodawca nie wypłacił K. D. określając je na kwoty: 493,85 złotych netto tytułem wynagrodzenia za pracę, 4.456,36 złotych tytułem diet, 12.372,06 złotych tytułem ryczałtów za noclegi, 809,60 złotych brutto tytułem ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Dowód ten został oceniony jako miarodajny, spójny i logiczny. Sposób uzasadnienia opinii, tj. umotywowania postawionych przez biegłą wniosków, pozwolił na przejrzyste zapoznanie się z wyrażonym w nich stanowiskiem, a w konsekwencji zrozumienie argumentów wskazujących na słuszność postawionych tez. Zarzuty apelacyjne nie podważyły prawidłowych ustaleń i wniosków Sądu Rejonowego.

W niniejszej sprawie już po dacie wydania zaskarżonego wyroku z dnia 16 września 2016r. nastąpiła zmiana stanu prawnego w związku z powołanym już wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016r., sygn. akt K 11/15, który orzekł, że art. 21a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 1155, ze zm.) w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1666, ze zm.) w związku z § 16 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U.167) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, jak również art. 21a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. powołanej w punkcie 1 w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 ustawy z 26 czerwca 1974 r. powołanej w punkcie 1 w związku z § 9 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących

pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz.U.236.1991, ze zm.) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji. W uzasadnieniu wyroku zawarto stanowisko, że podróż służbowa nie może polegać na wykonywaniu uzgodnionej przez strony pracy, która ze swej istoty polega na stałym przemieszczaniu się po określonym obszarze. Pracownik realizuje wówczas zobowiązanie niewykraczające poza warunki umówione przez strony, jakie przyjął na siebie, nawiązując stosunek pracy. Inaczej należy postrzegać podróż służbową, która stanowi środek do wykonania określonego zadania służbowego poza siedzibą pracodawcy, i sama w sobie nie jest jeszcze istotą tego zadania (o takiej podróży mowa w art. 77⁵ § 1 kp), a inaczej sytuację, w której istotą wykonywanej pracy jest stałe przebywanie w podróży. W odniesieniu do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym należy stwierdzić, że ich zadaniem służbowym jest wykonywanie przewozu osób lub rzeczy, przebywanie w podróży jest zatem treścią obowiązku służbowego, a nie środkiem do jego wykonania. Ustawodawca, przyjmując autonomiczną definicję podróży służbowej w ustawie o czasie pracy kierowców, nie dokonał systemowego wyodrębnienia podróży służbowej kierowców, stanowiącej w istocie rodzaj wykonywanej przez nich pracy, od odbywanej doraźnie podróży służbowej pozostałych pracowników (o jakiej mowa w kodeksie pracy). Ustawodawca, uchwalając nową definicję podróży służbowej w ustawie o czasie pracy kierowców, zdecydował w istocie, że każde wykonanie przewozu drogowego przez kierowcę ma charakter podróży służbowej. Konsekwencją zaś wykonywania pracy w podróży służbowej przez kierowcę jest obowiązek pokrycia przez jego pracodawcę kosztów związanych z tą podróżą. W ten sposób ustawodawca dokonał istotnej ingerencji w treść stosunku pracy, którego ukształtowanie, co do zasady, pozostawia się uzgodnieniom stron.

W art. 77⁵ kp mechanizm przyznawania należności z tytułu podróży służbowej został ukształtowany systemowo. Regulacje dotyczące należności na pokrycie kosztów podróży służbowej (art. 77⁵ § 2-5 kp) zostały unormowane w sposób adekwatny do definicji tej podróży zawartej w § 1 tego artykułu. Minister właściwy ds. pracy, wydając rozporządzenia na podstawie art. 77⁵ § 2 kp, miał na uwadze nie tylko ograniczony krąg pracowników, jakich miały one dotyczyć, ale również to, że dotyczyły one incydentalnych podróży służbowych (tj. takich, które nie stanowią istoty wykonywanej pracy), a w konsekwencji - incydentalnie realizowanych przez pracowników uprawnień do świadczeń z tego tytułu (oraz związanych z nimi obowiązków pracodawców). Warunki i specyfika podróży służbowych pracowników sfery budżetowej - co do zasady niewielka liczba podróży, odbywanie ich zazwyczaj w aglomeracjach miejskich pozwalających na zapewnienie odpowiednich warunków hotelowych - są nieporównywalne z warunkami i specyfiką przebywania w podróży kierowcy w transporcie, zwłaszcza międzynarodowym (w której nierzadko pojawiają się trudności z zapewnieniem pracownikowi warunków hotelowych). Tymczasem ustawodawca wprowadził szerszą definicję podróży służbowej w stosunku do kierowców niż wynikająca z art. 77⁵ § 1 kp. Ponadto, w odniesieniu do tak szerokiej definicji, zdecydował się na zastosowanie wobec kierowców i ich pracodawców regulacji dotyczącej incydentalnych podróży służbowych pracowników sektora administracji.

W ocenie Trybunału Konstytucyjnego, uregulowanie należności na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem przez kierowców pracy w permanentnej podróży wymaga stworzenia odrębnych przepisów dla tej grupy pracowników, uwzględniających w sposób rzeczywisty specyfikę ich pracy. Dotychczasowe rozwiązania szczególne, które w intencjach projektodawcy nowelizacji ustawy o czasie pracy kierowców z 2010 r. miały tę specyfikę uwzględnić, należy uznać za pozorne. Sposób ukształtowania należności dla kierowców wynika bowiem w dalszym ciągu z ogólnych przepisów kodeksowych. Potraktowanie w sposób identyczny w tym zakresie podmiotów nierównych - tj. pracowników sektora administracji i kierowców w transporcie (w szczególności międzynarodowym), a z drugiej strony także ich pracodawców - należy uznać za wadliwe z punktu widzenia konstytucyjnej zasady równości oraz poszanowania negocjacyjnego systemu określenia poziomu wynagrodzeń i diet. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, przesądzenie przez ustawodawcę, że art. 77⁵ § 3-5 kp i wydane na podstawie art. 77⁵ § 2 kp przepisy wykonawcze mają mieć zastosowanie do każdego wykonanego przez kierowcę przewozu w transporcie, jest sprzeczne z ratio legis tych przepisów i świadczy o nieadekwatności przyjętego środka w stosunku do regulowanej dziedziny. Brak regulacji adekwatnych do wykonywanej przez kierowców pracy i odesłanie w zakresie ustalania warunków i wysokości należności przysługujących z tytułu podróży służbowej kierowców do przepisów dotyczących pracowników

sfery budżetowej ujawnił się szczególnie przy wykładni pojęcia „bezpłatny nocleg” zawartego w kwestionowanych rozporządzeniach. Pojęcie to, choć nieostre, jest wystarczająco czytelne w odniesieniu do pracowników zatrudnionych w jednostkach sfery budżetowej przebywających w podróży służbowej, a jego wykładnia w stosunku do tego kręgu adresatów jest jednolita. W odniesieniu jednak do kierowców zatrudnionych w transporcie międzynarodowym, wywołało radykalne rozbieżności i niepewność co do sposobu jego stosowania. Podsumowując, Trybunał uznał, że wadliwa legislacyjnie konstrukcja zakwestionowanych przepisów, opierająca się na odesłaniu kaskadowym, spowodowała niejasność i nieprecyzyjność wywodzonych z nich treści normatywnych. Ponadto doprowadziła do nieadekwatności norm uregulowanych w tych przepisach do materii, w jakiej znajdują zastosowanie oraz nadmiernej swobody organów stosujących prawo przy ustalaniu ich zakresu normowania. Wielokrotne odesłanie w obrębie kilku aktów prawnych utrudniło w znacznym stopniu skonstruowanie na jego podstawie jednoznacznej normy prawnej oraz wywołało stan nieprzewidywalności skutków prawnych działań podjętych przez adresatów na podstawie kwestionowanych przepisów. Trybunał uznał, że poziom wątpliwości interpretacyjnych w wypadku badanych przepisów ma charakter kwalifikowany, zaś trudności w ich usunięciu, szczególnie z punktu widzenia adresatów danej regulacji, okazują się rażąco nadmierne, czego nie można usprawiedliwić złożonością normowanej materii. Trybunał uznał także, iż skutki tych rozbieżności mają istotne znaczenie dla prawnie chronionych interesów adresatów, wystąpiły w istotnym nasileniu (znaczny wzrost kosztów pracy niedający się przewidzieć przed wydaniem przez SN uchwały z 2014 r. poprzez obciążenie pracodawców branży transportowej roszczeniami kierowców obejmującymi kilka lat wstecz, sięgającymi ok. 50 tys. złotych na osobę) oraz wynikają z niepewności co do sposobu interpretowania kwestionowanych przepisów przez sądy. Trybunał Konstytucyjny uznał zatem, że art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 kp w związku z § 16 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia z 2013 r. narusza zasadę poprawnej legislacji, będącą komponentem zasady zaufania jednostki do państwa i stanowionego przezeń prawa, wywiezionej z art. 2 Konstytucji. W związku z tym, że powyższe zastrzeżenia dotyczą analogicznych rozwiązań wynikających z art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 kp w związku z § 9 rozporządzenia z 2002 r. - również w tym układzie normatywnym Trybunał orzekł w ten sam sposób.

Przed wydaniem w/w wyroku Trybunału Konstytucyjnego linia orzecznicza wskazywała na możliwość zakwalifikowania pracy kierowcy transportu międzynarodowego jako podróży służbowej w ustawowym rozumieniu przepisów art. 77⁵ § 1 kp, a w konsekwencji na bezpośrednie stosowanie przepisów o podróżach służbowych i zasądzanie diet i ryczałtów za noclegi na podstawie rozporządzenia w sprawie należności z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju w zw. z art. 77⁵ § 5 kp. Obecnie jednak nie można przyznać kierowcy należności z tytułu diet i ryczałtów za noclegi na podstawie ogólnie obowiązujących przepisów zawartych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalenia należności przysługujących w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, jeżeli kwestia ta nie została odrębnie uregulowana w układzie zbiorowym pracy, regulaminie wynagradzania lub umowie o pracę, a koszty noclegu nie zostały wykazane przedłożonymi rachunkami.

W realiach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy miał obowiązek zastosowania się do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 listopada 2016r., w konsekwencji czego zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego, na podstawie art. 386 § 1 kpc, należało zmienić w punkcie I podpunkt b i c oraz oddalić powództwo o zasądzenie diet i ryczałtów za noclegi.

W pozostałym zakresie Sąd drugiej instancji w całości podzielił stanowisko Sądu Rejonowego co do zasadności roszczenia K. D. o zasądzenie wynagrodzenia za pracę za listopad i grudzień 2012r. i ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Sąd pierwszej instancji prawidłowo przyjął, że powodowi przysługiwało wynagrodzenie za pracę za listopad i grudzień 2012r., a jego wysokość biegła księgowa wyliczyła na kwotę 2.172,26 zł brutto, tj. 1.661,44 zł netto. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało jednak, że powód nie rozliczył się z pracodawcą z udzielonych mu zaliczek w kwocie 261,32 euro oraz 87,50 złotych. Odnośnie sumy wyrażonej w euro, to według kursu NBP z dnia powrotu z tej podróży, czyli 7 grudnia 2012 r. 4,1332 daje to kwotę 1.080,09 zł, a zatem łącznie 1.176,59 zł. Taką też kwotę pozwany, zgodnie z art. 87 § 1 pkt 3 kp mógł potrącić powodowi z wynagrodzenia za pracę nawet bez jego zgody. Po sprowadzeniu kwoty brutto wynagrodzenia do kwoty netto do dopłaty na rzecz powoda pozostała kwota 493,85 zł, z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2013 r., a następnie z odsetkami za

opóźnienie w wysokości ustawowej do dnia zapłaty, zgodnie z art. 85 § 2 kp i art. 481 § 1 kc w zw. z art. 300 kp. Nie mogą natomiast zostać potrącone z wynagrodzenia za pracę poza nierozliczonymi zaliczkami koszty prowadzenia przez powoda rozmów prywatnych z telefonu służbowego, koszty naprawy wypadkowej auta oraz koszty tzw. przepałów paliwa, bowiem nie są to należności ujęte w art. 87 § 1 kp. Zgodnie z art. 91 § 1 kp, należności inne niż wymienione w art. 87 § 1 i 7 mogą zostać potrącone z wynagrodzenia pracownika tylko za jego zgodą wyrażoną na piśmie.

W całości na aprobatę zasługuje także stanowisko Sądu Rejonowego odnośnie ekwiwalentu pieniężnego za wykorzystany urlop wypoczynkowy wobec treści art. 171 § 1 kp. Nie można bowiem zaakceptować sytuacji, że pracodawca udziela pracownikowi urlopu wypoczynkowego według własnego uznania. Pozwany nie wykazał, aby dni, które po powrocie z trasy powód spędził w domu nie stanowiły dni ustawowo przewidzianego obowiązkowego odpoczynku kierowcy. Nie ma podstaw do przyjęcia, jak chciałby pozwany, że powód korzystał z urlopu wypoczynkowego za każdym razem, gdy przebywał w domu po powrocie z trasy i pomimo tego, że nie składał wniosków o udzielenie mu takiego urlopu. Wobec powyższego apelacja pozwanego w tym zakresie, na podstawie art. 385 kpc, podlegała oddaleniu.

Rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego co do obciążenia pozwanego Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w S. kwotą 585,59 zł tytułem kosztów sporządzenia opinii przez biegłego księgowego uznano za uzasadnione, gdyż niewątpliwie w dacie wytoczenia powództwa pozwany jako pracodawca nie wywiązał się ze wszystkich obowiązków wobec pracownika, a ustalanie należności wynikających ze stosunku pracy wymagało wiadomości specjalnych biegłego z zakresu księgowości. Okoliczność, że zmiana wyroku nastąpiła na skutek nowej sytuacji prawnej, nie skutkuje automatycznie stwierdzeniem, że od początku powództwo było nieuzasadnione i bezpodstawne.

O kosztach zastępstwa procesowego za obie instancje Sąd Okręgowy orzekł na zasadzie słuszności zgodnie z art. 102 kpc, odstępując od obciążania powoda tymi kosztami, bowiem zmiana zaskarżonego wyroku w zakresie dotyczącym należności z tytułu diet i ryczałtów za noclegi nastąpiła na skutek zmiany sytuacji prawnej, a nie wobec zasadności podniesionych przez pozwanego zarzutów apelacyjnych.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji wyroku.